

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Ռ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

« 14 » 10 2021թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 0194-21

Ձեռնարկողը՝

«Հայնախագիծ» ԲԲԸ
ք. Երևան, Չարենցի 1

Գործունեությունը՝

Շիրակի մարզի «Շիրակ-6» միկրոռեգիոնալ մակարդակի
համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթերի
(ՄՄՀՏՊՓ) շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նազմավարական գնահատման հաշվետվություն
Շիրակի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պարտականությունները կատարող՝

Խ. Մարտիրոսյան

**ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԷԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ**

թիվ ԲՓ 0194 - 21

< 14 > 10 2021թ.

**Շիրակի մարզի «Շիրակ-6» միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական
պլանավորման փաստաթղթերի (ՄՄՀՏՊՓ) շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
նազմավարական գնահատման հաշվետվություն**

Ձեռնարկող՝	«Հայնախագիծ» ԲԲԸ
Ներկայացված նյութեր՝	ՄՄՀՏՊՓ նախագծեր, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նազմավարական գնահատման /ՇՄԱՌԳ/ հաշվետվություն
Փաստաթղթի տեսակը՝	Հիմնադրությային փաստաթուղթ
Իրականացման վայրը՝	Շիրակի մարզի «Շիրակ-6» միկրոռեգիոնում ընդգրկված 16 գյուղական համայնքներ

Ներածական մաս. Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի, 1-ին մասի՝ «Շիրակ-6» ՄՄՀՏՊ փաստաթուղթը հանդիսանում է քաղաքաշինության բնագավառին վերաբերող հիմնադրությային փաստաթուղթ:

«Շիրակ-6» ՄՄՀՏՊ փաստաթղթերի նախագծերը ներառում են՝ Մայիսյան, Լեռնուտ, Կապս, Կարմրաքար, Կրաշեն, Հացիկ (ներառյալ Հացիկավան), Հովունի, Մարմաշեն, Մեծ Սարիար, Շիրակ, Զաջուռ, Զաջուռավան, Վահրամաբերդ, Փոքրաշեն, Քեթի (ընդամենը 16) գյուղական համայնքները:

«Շիրակ-6» ՄՄՀՏՊ նախագիծն ընդգրկում է հա մակերեսով տարածք, որտեղ բնակչության թիվը ներկայումս կազմում է 11326 մարդ: Տարածքում առկա են բնական, բուժական, առողջապահական, հանքահումքային ռեսուրսներ:

ՄՄՀՏՊ նախագծի հիմնական նպատակն է՝ միկրոռեգիոնում ներառված համայնքների տարածքներում տարածական պլանավորման միջոցով բարենպաստ կենսամիջավայրի ձևավորումը, կայուն զարգացման համար անհրաժեշտ նախադրյալների ստեղծումը, ինչպես նաև համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը և շրջակա միջավայրի և պատմամշակութային արժեքների պահպանմանն ուղղված միջոցառումների մշակումը: Սույն փաստաթղթի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նազմավարական գնահատման վերլուծությունները կատարվել են նախագծի դրույթներին համապատասխան, հաշվի առնելով ծրագրում ներառված համայնքների 2017-2021 թթ. զարգացման ծրագրերը: Ծրագրում ընդգրկված գյուղական համայնքների տարածքային քաղաքաշինական խնդիրների լուծման և շրջակա

միջավայրի պահպանության արդյունավետ կազմակերպման համար փաստաթղթում համալիր կերպով գնահատվել են գոյություն ունեցող իրավիճակը և առկա բնապահպանական խնդիրները և ընտրվել են զարգացման այնպիսի սկզբունքներ, որոնք թույլ կտան ներդաշնակորեն լուծել սոցիալական, տնտեսական և բնապահպանական խնդիրները:

Նկարագրական մաս. Շիրակի մարզի դիտարկվող տարածքը գտնվում է հանրապետության հյուսիս-արևմուտքում: Տարածաշրջանի հարավը զբաղեցնում է Շիրակի դաշտը, հյուսիսը՝ Աշոցքի սարահարթը, որոնք իրարից բաժանվում են Շիրակի լեռնաշղթայով: Ձևաբանական տեսակետից ռելիեֆի խոշոր տարրերն են ընդարձակ լեռնազանգվածները, լեռնաշղթաները, որոնք հաճախ ընդմիջվում են հովիտներով: Մակերևույթն անտառազուրկ է, բնորոշ է տափաստանային լեռնային լանդշաֆտներ: Մարզի միակ խոշոր գետը Ախուրյանն է, որը սկիզբ է առնում Արփի լճից: ՄՄՀՏՊՓ նախագծերում ներառված համայնքները ներառում են Ախուրյանի ջրավազանային կառավարման տարածքները:

Երկրաբանական տեսակետից տարածքն ընդհանուր առմամբ ունի համեմատաբար միատարր հրաբխային կազմություն՝ հրաբխախին կոների և լավաների հոսքերով: Տարածքում գրունտի առավելագույն արագացումը 0.4 է, բալայնությունը 9 բալ և ավելի:

Նշված համայնքներում ռեսուրսների հիմնական տեսակներն են՝ ջրեր, հողեր, գեղատեսիլ և տեսարժան վայրեր՝ տուրիզմի զարգացման համար: Ներկա իրավիճակում միկրոռեգիոնի բնակչության հիմնական զբաղմունքն է՝ բուսաբուծությունը, այգեգործությունը, անասնապահությունը, հացահատիկի մշակումը, հողագործությունը և առևտուրը:

Շիրակի մարզի տարածքի երկրաբանական կառուցվածքի բազմազանության շնորհիվ բազմազան են նաև ընդերքի հարստությունները: Մարզում լայն տարածում ունեն տուֆը, պեմզան, բազալտը, անդեզիտը, կրաքարը, և շատ ուրիշ շինանյութեր: Հանքավայրերի շահագործման հետևանքով խախտված տարածքներն իրենց բացասական ազդեցությունն են թողնում շրջակա միջավայրի վրա: Ախուրյան գետի ավազանում կառուցված հիդրոէլեկտրոկայաններն իրենց բացասական ազդեցությունն են թողնում գետային էկոհամակարգի վրա, փոխելով գետի ռեժիմը:

«Շիրակ-6» միկրոռեգիոնի գյուղական համայնքներում առկա են սոցիալ-կենցաղային, ինժեներատրանսպորտային և կոմունալ ենթակառուցվածքների հետ կապված հիմնախնդիրներ, որոնց համար համայնքների զարգացման ծրագրերում սույն փաստաթղթով առաջարկվել են հեռանկարային զարգացման ուղղություններ:

Ծրագրում ընդգրկված համայնքների սոցիալական միջավայրի և շրջակա միջավայրի վրա տեխնածին ազդեցության հիմնական գործոններ են հանդիսանում.

- մթնոլորտային օդի աղտոտումն արդյունաբերական ձեռնարկությունների, բնակելի հատվածի ջեռուցման և ավտոտրանսպորտի արտանետումներով,
- մակերևութային ջրերի աղտոտումն արտադրական հոսքաջրերով և կենցաղային կեղտաջրերով,
- հողերի աղտոտումը կոշտ կենցաղային թափոններով,
- աղմուկը,

բարենպաստ: Հեռանկարում, բոլոր ձեռնարկությունների համար նախատեսված արտադրողականության աճի դեպքում տարածքի համալիր գնահատականը ևս կլինի բարենպաստ:

ՄՄՀՏՊ փաստաթղթում ընդգրկված համայնքները գտնվում են Ախուրյան ջրավազանային կառավարման տարածքում, Կարկաչուն գետի ջրավազանում: Համայնքները կոյուղացված չեն՝ բացառությամբ Ախուրյան համայնքի: Վերջին տարիներին Ախուրյան գետի կիրճում զանազան սպասարկման օբյեկտների շահագործման արդյունքում, զգալիորեն ավելացել է գետի աղտոտվածությունը: Աղտոտվածության հիմնական պատճառ են հանդիսանում բնակավայրերի տնտեսակենցաղային հոսքաջրերը, որոնք առանց մաքրվելու թափվում են Ախուրյանի գետավազան: Ախուրյան և Կարկաչուն գետերի ավազաններում օբյեկտների սպասարկման և շահագործման արդյունքում զգալիորեն ավելացել է գետի աղտոտվածությունը /Կարկաչուն գետը դասվում է «վատ» կարգավիճակի դասին//, արդյունքում «Շիրակ-6» միկրոռեգիոնի համայնքների սահմաններում գետի օգտագործումը ռեկրեակցիոն նպատակով բացառվում է: Նախագծով նախատեսվում է հեռանկարում գյուղական համայնքների համար կառուցել կեղտաջրերի մաքրման կայաններ: Գյուղական համայնքների աշխարհագրական դիրքը թույլ չի տալիս «Շիրակ-6» ամբողջ միկրոռեգիոնի տարածաշրջանի համար մեկ միասնական կեղտաջրերի մաքրման կայանի նախատեսում: Տնտեսակենցաղային հոսքաջրերի մաքրման համար նախատեսված է տեղադրել տարբեր արտադրողականության կենսաբանական մաքրման կայաններ, ինչը կապահովի 98% մաքրման արդյունավետություն: Գետ թափվող հոսքաջրերի հետևանքով շրջակա ջրային ավազանին հասցված տնտեսական վնասը կենսաբանական մաքրման կայանների առկայության դեպքում զգալիորեն կնվազի /նվազելով մինչև 0,351 մլն. դրամ/տարի/:

«Շիրակ-6» ՄՄՀՏՊ փաստաթղթում ներառված 16 գյուղական համայնքների ընդհանուր մակերեսը կազմում է **19257.92** հա, իսկ միկրոռեգիոնի բնակչության հեռանկարային հաշվարկային թիվը նախագծով կազմում է 12459 մարդ:

Հողի աղտոտման հիմնական աղբյուրներն են հանդիսանում ավտոտրանսպորտի, արդյունաբերական ձեռնարկությունների փոշեգազային մթնոլորտային արտանետումները, արդյունաբերական և կենցաղային թափոնները: Համաձայն համայնքների տարածքների հողերի գնահատման արդյունքների վերլուծությունների՝ հողերն աղտոտված չեն ծանր մետաղներով, հողերի աղտոտվածության մակարդակը գնահատված է ցածր, էկոլոգիական իրավիճակը՝ բավարար: Հեռանկարում, տարածական պլանավորման նախագծերի իրականացման արդյունքում հողերի աղտոտվածության մակարդակի և նոր արդյունաբերական ձեռնարկությունների թվի զգալի ավելացում չի նախատեսվում: Բնակչության թվի ավելացման հետ կապված կզարգանա անասնապահությունը և հողագործությունը, սակայն արդյունքում օդի, հողային և ջրային պաշարների աղտոտվածությունը չի ազդի տարածքի էկոլոգիական վիճակի վրա և տարածքը կմնա որպես թույլ աղտոտվածության գոտի:

Հեռանկարում տնտեսության զարգացման հիմնական ճյուղերը կլինեն՝ այգեգործությունը, առևտուրը, խաղողագործությունը, մեղվաբուծությունը, անասնապահությունը, հողագործությունը, հացահատիկային կուլտուրաների մշակումը:

ՇԻՐԱԿ-6 ՄԻԿՐՈՈՒԳԻՈՆԻ ՏԵԽՆԻԿԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ /Ձև 3/

Տեխնիկափորձասական ցուցանիշները		Չափման միավոր	Փաստացի	Հեռանկարային
1	ՄԻԿՐՈՈՒԳԻՈՆԻ ՀԱՄԱԿՑՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ՀՈՂԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱԿԵՐԵՍԸ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝	հա	19257.92	19257.92
2	ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՀՈՂԵՐ	հա	1197.545	1208.381
3	ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ, ԸՆԴԵՐՔՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԵՐ	հա	443.83	440.58
4	ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ, ԿԱՊԻ, ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ, ԿՈՄՈՒՆԱԼ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԻ ՀՈՂԵՐ	հա	325.815	362.5265
5	ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՀՊԱՆՎՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՀՈՂԵՐ	հա	178.99	162.2935
6	ՀԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԵՐ	հա	1204.05	1204.05
7	ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԵՐ	հա	14439.11	14410.309
8	ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ՀՈՂԵՐ	հա	1331.38	1331.38
9	ԶՐԱՅԻՆ ՀՈՂԵՐ, ՈՐԻՑ՝	հա	137.2	138.4

Նախագծով նախատեսված հողերի նպատակային նշանակության, հողատեսքերի գործառական նշանակության փոփոխությունները ներկայացվում են ստորև.

«Շիրակ-6» միկրոռեգիոնի տարածքում բազմաթիվ ընդերքօգտագործողների կողմից ընդերքօգտագործման աշխատանքների արդյունքում լանդշաֆտը ենթարկվել է դեգրադացիայի՝ բացասական ազդեցություն թողնելով շրջակա միջավայրի վրա և մակերևույթային հոսքերի հիդրոլոգիական ռեժիմի վրա: Հեռանկարային ժամանակահատվածում նախատեսված է վերականգնել միկրոռեգիոնի տարածքում շահագործված և շահագործվող օգտակար հանածոների հանքավայրերի խախտված տարածքները: Ռեկուլտիվացման/վերականգնման աշխատանքները կներառեն երկու փուլեր՝ կենսաբանական և տեխնիկական: Կենսաբանական եղանակը կկիրառվի այն գրունտների համար, որտեղ էրոզիան կանխարգելելու նպատակով անհրաժեշտ կլինի ստեղծել բուսական շերտ: Հողի աղտոտման կանխարգելման և հակաէրոզիոն միջոցառումների շարքին են դասվում համայնքային տարածքների կանաչապատումը, թափոնների կառավարումը և այլն:

Թափոնների ընդհանուր քանակը ներկա իրավիճակում կազմում է 2831,5 տ/տարի: «Շիրակ-6» միկրոռեգիոնի գյուղական համայնքներում ներկայումս աղբահանումը կատարվում է անկանոն ձևով՝ հանգեցնելով համայնքներում հակասանիտարական վիճակի: Բնակավայրերում սանիտարական մաքրման ենթակա տարածքը կազմում է

1197,55 հա մակերես, իսկ միկրոռեգիոնում գործող աղբավայրերի ընդհանուր քանակը 16-ն են (արտոնված և չարտոնված): Դրանց զգալի մասը նախատեսվում է կոնսերվացնել և հեռանկարում մարզի կտրվածքով պահպանել երկու հիմնական աղբավայրեր:

Համայնքներում առաջացող կենցաղային կոշտ թափոնների տարեկան քանակը ներկա իրավիճակում՝ 11326 մարդու հաշվարկով կազմում է 2831,5 տ/տարի տ/տարի: Արդյունաբերական թափոնների ընդհանուր քանակը կազմում է 5,8 տ/տարի, որից ոչ օգտագործելի թափոնների ընդհանուր քանակը կազմում է 3.0 տ/տարի, որը ներկայում հեռացվում է կենցաղային թափոնների աղբավայր, քանի որ համայնքները չունեն արդյունաբերական թափոնների համար համապատասխան աղբավայր: Հեռանկարում, թափոնների քանակի 10%-ի չափով ավելացման՝ 12459 մարդ բնակչության թվաքանակի դեպքում թափոնների ընդհանուր հեռանկարային քանակը կկազմի~3114,75 տ/տարի:

Հեռանկարում մինչև ամբողջ համայնքների համար աղբամշակման գործարանի նախագծումը և կառուցումը նախատեսված է պարսպապատել և հարթեցնել գոյություն ունեցող աղբավայրերի տարածքները, ծածկել հողով և կազմակերպել աղբի տեսակավորում: Շիրակի մարզպետարանը առաջարկում է բոլոր 16 համայնքների համար նախատեսել աղբի հեռացման վայր՝ տեսակավորման և վերամշակման համար:

«Շիրակ-6» միկրոռեգիոնի տարածքում ընդհանուր գերեզմանների թիվը կազմում է 16, յուրաքանչյուր համայնքում տեղակայված է 1 գերեզմանոց, /ընդհանուր 15 հա մակերեսով տարածքում/ որոնցից բոլորը գործող են:

Գերեզմանոցների այն հատվածներում, որտեղ ներկայումս սանիտարական պահպանման գոտին ապահովված չէ, նախատեսվում է ճանապարհի երկկողմանի սահմանազատում՝ ծառուղիների միջոցով և գերեզմանոցի պարագծով երկշարք ծառապատում:

«Շիրակ-6» միկրոռեգիոնի համայնքների կանաչապատման համակարգի կայուն զարգացման համար անհրաժեշտ է իրականացնել գործողությունների համալիր ծրագիր, որն իր մեջ կպարունակի՝ համայնքապետարաններում մասնագիտացված կառուցվածքային ստորաբաժանման ստեղծումը, նոր տարածքների կանաչապատման իրականացումը՝ նախագծերին և ծրագրերին համապատասխան, ոռոգման համակարգի բարելավումը: Այդ նպատակի համար նախատեսված են ստեղծել այգիներ, կանաչ գոտիով սպորտ-հրապարակներ, շրջանային նշանակության կանաչ գոտիներ և այլն: Նախագծված են նաև մայրուղային ճանապարհների, գերեզմանոցի և այլ օբյեկտների սանիտարական պահպանության գոտիների կանաչապատում:

Ներկա դրությամբ «Շիրակ-6» ՄՄՀՏՊ-ում ընդգրկված համայնքներում ընդհանուր օգտագործման կանաչ տնկարկների (գբոսայգիներ, պուրակներ և այլն) ընդհանուր մակերեսը կազմում է 2.0 հա, իսկ սահմանափակ օգտագործման կանաչը 951,62 հա: Հեռանկարում, գյուղական համայնքներում ընդհանուր օգտագործման կանաչ տնկարկների մակերեսը պետք է կազմի 14,95 հա /12 մ²/մարդ/, իսկ սահմանափակ օգտագործման կանաչը՝ 1077,8 հա:

«Շիրակ-6» միկրոռեգիոնի համայնքներում հեղեղատար կոյուղու բացակայության արդյունքում գարնանային ձնհալի և աշնանային հորդ անձրևների ժամանակ հնարավոր են տարածքների հեղեղումներ: Բնակավայրերին բնորոշ է հեղեղային ձորակների, ինչպես նաև սողանքային երևույթների տարածումը: Այս երևույթից խուսափելու նպատակով բոլոր համայնքների համար նախագծով առաջարկված է հեղեղատար

առուների նախագծում և կառուցում բնակավայրերի, հատկապես կառուցապատված տարածքների համար:

ՇՄԱՌ-Գ հաշվետվությանը կից փաստաթղթերում վերլուծվել է նաև «Շիրակ-6» միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածքների բնակավայրերին սպառնացող բնածին վտանգները և /կարկուտ, քամի, հեղեղ, սելավ/ վտանգավոր երկրաբանական երևույթները /սողանքներ/ և հնարավոր արտակարգ ռիսկերը և առաջարկվել են կանխարգելմանը և նվազեցմանն ուղղված նախագծային լուծումներ:

Համայնքների տարածքային զարգացման համար առաջնահերթ ընտրվել են այնպիսի ուղղություններ, որոնց համար ներդրումները նպաստավոր կլինեն տարբեր ոլորտների զարգացման համար և կխթանեն.

- արտադրության հիմնական ճյուղերի զարգացմանը,
- հնարավոր ռեկրեացիոն գոտիների կազմակերպմանը,
- շրջակա միջավայրի բարելավմանը և պահպանմանը,
- ինժեներական ենթակառուցվածի, ճանապարհային ցանցի և սոցիալ-կենցաղային համակարգի զարգացմանը,
- պատմամշակութային ժառանգության պահպանությանը,
- բնական և տեխնածին վտանգավոր երևույթներից տարածքի պաշտպանությանը,
- սահմանամերձ տարածքներում բնակչության անվտանգության ապահովմանը,
- երկրորդական և միջգյուղական ճանապարհների բարելավմանը և բարեկարգմանը,
- ճանապարհների բարելավմանը և բարեկարգմանը:

«Շիրակ-6» տարածաշրջանի զարգացման ծրագրով նախատեսվող աշխատանքները և նախագծային լուծումներ միտված են միկրոռեգիոնի սոցիալական և բնապահպանական իրավիճակի բարելավմանը: Տարածաշրջանում, նախագծային ժամանակաշրջանում շրջակա միջավայրի պահպանության, բնապահպանական իրավիճակի բարելավման և բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման համար ծրագրով նախատեսված առաջնահերթ և հեռանկարային միջոցառումները ներառում են.

- երկրորդական և միջգյուղական ճանապարհների ասֆալտապատում և խճապատում, ճանապարհաշինության աշխատանքներ;
- ջրամատակարարման համակարգի և կոյուղու բարելավում, համայնքների գազաֆիկացում,
- անձրևաջրերի հեռացման համակարգի նախագծում և կառուցում;
- շրջակա միջավայրի (օդ, ջուր, հող) մոնիտորինգի կազմակերպում;
- գետեր թափվող տնտեսա-կենցաղային և արտադրական հոսքաջրերի կենսաբանական մաքրման կայանի նախագծում և կառուցում;
- վնասված հասարակական և արտադրական նշանակության շինությունների և կառույցների վերականգնում:
- շահագործվող հիդրոէլեկտրակայանների արդիականացում, ջրառի կետում ջրաչափիչ սարքավորումների տեղադրում՝ գետային էկոհամակարգի պահպանության նպատակով;
- ոռոգման ներքին ցանցի վերականգնում;

- համայնքներում հանգստի գոտիների ստեղծում;
 - մսի վերամշակման արտադրամասի ստեղծում(սպանդանոցի կառուցում);
 - սանիտարական աղբավայրերի և աղբամշակման գործարանի կառուցում, աղբի տեսակավորում;
 - ընդհանուր օգտագործման կանաչապատ տարածքների ընդլայնում, ճանապարհի եզրերին, հանգստի գոտիներում կանաչապատման իրականացում;
 - մեքենաների տեխնիկական վիճակի վերահսկողության սահմանում, ինչը կնպաստի ավտոտրանսպորտի արտանետումների կրճատմանը;
 - ջեռուցման նոր տեխնոլոգիաների կիրառում, ինչը կկրճատի մթնոլորտային արտանետումները,
 - ընդերքօգտագործման հետևանքով խախտված տարածքների վերականգնումը/ռեկուլտիվացիան,
 - արդյունաբերությունում առաջատար տեխնոլոգիաների ներդրում:
- Հեռանկարային ժամանակաշրջանում միկրոռեգիոնում շրջակա միջավայրի բարելավման և աղբահանության միջոցառումներից կարևորվում է՝
- կենցաղային թափոնները հավաքող կազմակերպությունների ցանցի ընդլայնումը,
 - գյուղական բնակավայրերում հասարակական նշանակության բաց տարածքների ստեղծման, բարեկարգման տարածքների և ընդհանուր օգտագործման կանաչապատ տարածքների ընդլայնումով:

Եզրափակիչ մաս: «Շիրակ-6» ՄՄՀՏՊ փաստաթղթում ընդգրկված գյուղական համայնքների համար առաջարկված քաղաքաշինական լուծումների իրականացման և շրջակա միջավայրի պահպանության արդյունավետ կազմակերպման համար, ՀՄԱՌԳ հաշվետվությունում համալիր կերպով գնահատվել են առկա բնապահպանական խնդիրները, գոյություն ունեցող իրավիճակը և ընտրվել զարգացման այնպիսի սկզբունքներ, որոնց միջոցով հնարավոր կլինի ներդաշնակորեն լուծել սոցիալական, տնտեսական և բնապահպանական խնդիրները: Քանի որ նախագծով նախատեսված միջոցառումներն իրականացվելու են արդեն իսկ կառուցապատված բնակելի տարածքներում, հետևաբար նախագծված համակարգերի վերակառուցման աշխատանքների ազդեցությունները կկրեն լոկալ և ժամանակավոր բնույթ, իսկ բուսատեսակներին և կենդանատեսակներին հասցվող վնասը՝ նվազագույն:

Փաստաթղթի փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունները, շրջակա միջավայրի նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները, որոնց կողմից ներկայացված դիտողություններով և առաջարկություններով ՀՄԱՌԳ հաշվետվությունը լրամշակվել է:

Ծրագրի ազդեցության ենթակա համայնքների հանրությունը հանրային քննարկումների ձևով մասնակցել է հաշվետվության գնահատման և փորձաքննական գործընթացներին:

«Շիրակ-6» միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման նախագիծը ներառում է մշտադիտարկում (մոնիթորինգ) և հետնախագծային վերլուծություն, ինչը թույլ կտա հիմնադրույթի գործունեության ընթացքում վերլուծել և դիտարկել համայնքների զարգացման

սցենարները՝ քաղաքաշինական փաստաթղթերում ներառել տնտեսության զարգացման առավել իրատեսական ոլորտներ՝ տարածաշրջանի բնապահպանական պահանջների, նորմերի և սահմանափակումների համադրմամբ ապահովելով մարդու առողջության, բնականոն զարգացման և բնառեսուրսների ռացիոնալ օգտագործման հիմնախնդիրները:

Փորձաքննական պահանջ

Հիմնադրությային փաստաթղթի շրջանակներում նախատեսվող գործունեությունների ծրագրային և նախագծային փաստաթղթերը՝ մինչև իրականացումն անհրաժեշտ է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ներկայացնել շրջակա միջավայրի նախարարություն՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայնախագիծ» ԲԲԸ կողմից ներկայացված Շիրակի մարզի «Շիրակ-6» միկրոռեգիոնալ մակարդակի համակցված տարածական պլանավորման փաստաթղթերի (ՄՄՀՏՊՓ) շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ռազմավարական գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն, վերը նշված պահանջի պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գլխ. մասնաճյուղի Սկրտչյան

